

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารงานวิชาการและเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

6.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2) เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

6.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

1) การศึกษาทฤษฎีและหลักการการบริหารงานวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารระเบียบแบบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย และเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติต่อไป

2) นำผลการศึกษาในขั้นตอนแรกมากำหนดกรอบในการวิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบระดับความสำคัญ และระดับการปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3) นำผลการวิจัย และผลการศึกษาก่อนหน้า มาพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการ ของมหาวิทยาลัย สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

4) นำผลการตรวจแก้ไข และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการมาเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์

6.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 120 คน กลุ่มตัวอย่างและประชากร เป็นกลุ่มเดียวกันกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยฝ่ายผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการในมหาวิทยาลัย ฝ่ายบริหารประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรืออธิการบดี รองผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ และหัวหน้าแผนกวิชา ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการได้แก่หัวหน้าหน่วยวิชาและอาจารย์ผู้สอน

6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งหมดจำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง โดยผ่านการเห็นชอบและการ ตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลอง เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และนำไปจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตามมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ด้วยตนเอง แบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 40 ฉบับ แต่ได้สัมภาษณ์จริง 36 คน คิดเป็น ร้อยละ 90.00 ส่งแบบสอบถามทั้งหมด 80 ฉบับ ได้รับกลับคืน 76 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 95.00

6.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+

6.7 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

6.7.1 ระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการ

บริหารงานวิชาการ

1) ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การวางแผนการบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอยู่ในระดับ "มาก" แต่การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

2) ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การดำเนินการบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอยู่ในระดับ "มาก" แต่การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

3) ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญในระดับ "มาก" แต่การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับ "น้อย"

6.7.2 ความต้องการในการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย

ความต้องการในการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการอยู่ในระดับ "มาก" และ "มากที่สุด" คือพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น มีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกงาน ประชุมสัมมนา และศึกษาค้นคว้า พัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัย และปรับปรุงแผนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

6.7.3 สภาพการจัดองค์กรการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ

6.7.3.1 โครงสร้างการจัดองค์กรการบริหารงานวิชาการ

ทุกฝ่ายเห็นว่าควรมีสภามหาวิทยาลัย เพราะสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารงานมหาวิทยาลัย การบริหารงานวิชาการ ควรเน้นการบริหารในรูปคณะกรรมการ รูปแบบต้องสอดคล้องกับหลักวิชาการ และนโยบายของรัฐบาล ที่จะก่อให้เกิดการประสานงาน และง่ายต่อการประสานงานและมีความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ การบริหารของมหาวิทยาลัยโดยเน้นและให้ความสำคัญด้านวิชาการเป็นพิเศษและถือว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เป็นส่วนสนับสนุนงานวิชาการ อาศัยความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง เสรีภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ผู้รับผิดชอบวิชาเขตควรเป็นระดับรองอธิการบดี และการสร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยทั้งหมด

6.7.3.2 หน้าที่รับผิดชอบแต่ละส่วนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ทุกฝ่ายเห็นว่าองค์กรที่รับผิดชอบต่อการบริหารงานวิชาการ ควรพัฒนารูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของลาว การบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย ควรให้มีหัวหน้าคณะวิชา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ อธิการบดี และสภามหาวิทยาลัย เป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน การควบคุมการดำเนินงานบริหารวิชาการ เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาผู้ควบคุมควรเป็นอธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ การติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ ควรประเมินสภาพและสำรวจข้อมูลก่อนเปิดภาคเรียน ติดตามและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลวิชาการ ควรเป็นอาจารย์ผู้สอน หัวหน้าภาควิชาและหัวหน้าคณะวิชา คุณสมบัติและคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหาร ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง เป็นผู้พัฒนาความรู้ด้านวิชาการ และด้านบริหารอยู่เสมอ บทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัย คือ การสอน การวิจัย และการให้บริการทางวิชาการ วุฒิการศึกษาของคณาจารย์ ควรมีระดับปริญญาโทมาก รองลงมาคือระดับปริญญาเอก และระดับปริญญาตรี

6.8 รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ

โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ยังไม่ได้จัดเป็นระบบชัดเจนการปฏิบัติงานยังไม่ได้ดำเนินการครบถ้วน รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติควรประกอบด้วย สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการวิชาการ คณบดี คณะกรรมการประจำคณะ และหัวหน้าภาควิชา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามหลักการ และนำไปสู่ประสิทธิภาพ การบริหารมหาวิทยาลัยควรเน้นและให้ความสำคัญด้านวิชาการเป็นพิเศษ โดยอาศัยความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง เสรีภาพ และความเป็นเลิศทางวิชาการรูปแบบต้องสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและงานต่อการประสานงาน และมีความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ การดำเนินการต้องดำเนินการเพื่อพัฒนา และเสริมสร้างความรู้ในวิชาชีพขั้นสูงสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นโครงสร้างหลักที่มีสายการบังคับบัญชาสายเดียวและลดหลั่นกันไปตามลำดับ แต่มีความสัมพันธ์กันระหว่างสายตั้งและสายนอน สามารถประสานงานกันได้ตลอดไป มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ชัดเจน การบริหารงานวิชาการควรเน้นในรูปคณะกรรมการ

6.9 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

6.9.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ

1) มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดองค์กรการบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารมหาวิทยาลัย และเป็นส่วนสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2) การตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เสนอไว้ในครั้งนี้ เพื่อไม่ให้มหาวิทยาลัยมีคณะกรรมการและหน่วยงานมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

3) ควรมีการออกระเบียบของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนบริหารงานวิชาการการดำเนินการบริหารงานวิชาการ และการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง กำหนดให้มีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ และรายงานผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

4) การจัดสรรงบประมาณ ควรสอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ และควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ

5) ควรมีการฝึกอบรมผู้บริหารงานวิชาการ และผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการสูงขึ้นเรื่อย ๆ

6.9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1) ผู้บริหารงานวิชาการควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

2) เป็นนักวิชาการ มีประสบการณ์ในด้านการสอนระดับอุดมศึกษามาแล้ว ไม่ต่ำกว่า 5 ปี หรือมีผลงานวิชาการดีเด่น สนใจการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับการอุดมศึกษาดีพอสมควร

3) เป็นผู้พัฒนาความรู้ ด้านวิชาการและด้านบริหารอยู่เสมอ

4) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นนักประสานงานที่ดี มีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิชาการ (Dynamic) ใจกว้าง มีความยุติธรรมเป็นกลาง

6.9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอน

1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และรู้วิชาเฉพาะของตนเองดี

3) เป็นผู้พัฒนาตนเอง เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาชีพสอน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าของโลกอยู่เสมอ

8.9.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- 1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการควรศึกษาในระดับคณะวิชา และระดับสถาบันอุดมศึกษา
- 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย
- 3) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย
- 4) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ ของกระทรวงศึกษา และของรัฐบาลให้แก่การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย
- 5) การศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว